

(Нови Репортер, 10. 10. 2010)

Иако су у Босни и Херцеговини недавно одржани избори, наводни исцјелитељ из Марока, Меки Тораби, током посљедњих неколико недјеља преузео је од политичара пажњу јавности у Сарајеву, са гравитирајућом територијом. Опсјенар је вјешто искористио сопствених “петнаест минута славе” на овом простору, “помажући” хиљадама очајника у редовима за “третмане”. Формално, то јесте чинио бесплатно, али, енормне своте новца од улазница, флаша воде и паркинга сигурно нису завршиле у вјетру, далеко од Торабијевих џепова. За комплетан подухват, живописном Мароканцу било је потребно тек мало довитљивости – пласирао је причу о енергији коју добија са друге планете и о комуникацији са невидљивим малим зеленим бићима, што је било довољно да непрегледна маса његових фанова повјерује у магичну моћ брзополетног додира рукама овог конзумента лаке зараде и емитера тешке психоделије.

Након првобитног шока због догађаја у “Зетри”, регионална политичка империја узвратила је ударац увозној алтернативној медицини, и то примјеном истих средстава и тежњом ка идентичним циљевима. Само је терен био другачији.

Борис Тадић и Иво Јосиповић су 4. новембра заједно посјетили Вуковар и рутински “окајали” ратне гријехове властитих држава, односно, народа, почињене у оружаним сукобима у првој половини прошле деценије.

Механизам за повратак политичара под свјетла позорнице јесте новијег датума, али је већ довољно уходан. Ријеч је о такозваним извињењима, патенту који је након пробног балона Светозара Маровића и Стјепана Месића из 2003. неколико пута активиран у координатама бивше Југославије. Седам година касније, умјесто пензионера из Будве и Загреба, ту штафетну палицу чврсто држе актуелни предсједници Србије и Хрватске, Борис Тадић и Иво Јосиповић. Они су 4. новембра заједно посјетили Вуковар и рутински “окајали” ратне гријехове властитих држава, односно, народа, почињене у оружаним сукобима у првој половини прошле деценије. Наравно, у Тадићевом случају, то је изгледало много театралније и патетичније од Јосиповићевог веома уздржаног и скоро непримјетног, ваљда идентичног геста. На ехо нису морали дуго чекати, јер је распон између фасцинације у медијима и равнодушности у кафанама и на улицама обје земље

попуњен на лицу мјеста, пошто су чланице хрватског удружења “Вуковарске мајке” на “историјском” скупу окренуле леђа и Борису и Иви.

Кажипрст: Да су обратили пажњу на тај детаљ, предсједници Србије и Хрватске препознали би два доминантна начина реаговања на гест из Вуковара унутар најшире популације у земљама које представљају. Прва визура је апсолутно одбацивање “извињења”, зато што је оно за Србе тог профила понижавајуће и непотребно, а за Хрвате с таквим предзнаком увијек недовољно наглашено и закашњело. Други угао посматрања припада оним Србима и Хрватима који не споре потребу нормалне комуникације у разним доменима, без југоносталгичарског пренемагања, али дају предност конкретним малим корацима умјесто “великих”, а испразних сценских ефеката. Међутим, Јосиповића, а нарочито Тадића, нису занимале те димензије, у збиру заступљене са бар 90 процената у јавном мњењу Хрватске и Србије.

Предсједнички погледи су, очигледно, били усмјерени ка Западу, а значај тапшања по рамену у Бриселу и Вашингтону посебно илуструје чињеница да је Тадић у овогодишњу серију отужних подилажења околним народима кренуо након ауторског текста с његовим потписом у “Волстрит џорналу”. Када пишете о Сребреници у америчком дневнику, смјештеном у географском и вриједносном комшилуку најпознатије берзе на свијету, нема дилеме да очекујете да прихватање колективне одговорности за индивидуалне злочине оствари и одговарајући Доу Џонс индекс. Нажалост, у том случају, евентуална политичка корист је лична, а штета национална.

Предсједнички погледи су, очигледно, били усмјерени ка Западу, а значај тапшања по рамену у Бриселу и Вашингтону посебно илуструје чињеница да је Тадић у овогодишњу серију отужних подилажења околним народима кренуо након ауторског текста с његовим потписом у “Волстрит џорналу”.

За трећег човјека ове приче, новоизабраног бошњачког члана Предсједништва БиХ Бакира Изетбеговића, та два аспекта не морају да буду у колизији. Иако његови постизборни наступи немају црту отворене конфронтације, какву је посједовао скоро сваки излазак у јавност Хариса Силајџића, одсуство свађалачке интонације код Бакира Изетбеговића не значи да је човјек заборавио одакле је кренуо и куда иде. Он нема пјену на устима као претходник у Предсједништву, али има исту жељу да БиХ буде

прилагођена стандардима бошњачког максимализма и исламског ексклузивизма – као његов отац. При томе, јуниор са покојним сениором дијели и реторичку вјештину да такве намјере упакује у обланду реторичке коректности. Замало је остварио увјерљивост у том фаху након интервјуа у емисији “Кажипрст” за београдску радио-телевизију Б 92, 1. новембра, јер су штуре агенцијске вијести кроз масовну свијест и у Федерацији и у Републици Српској провукле тек лајтмотив: “Бакир се извинио Србима за злочине Армије БиХ”.

Али, увид у интегралну верзију тог разговора девалвира сваку ставку Изетбеговићевих вербалних акробација, почевши од начелне јаловости “извињавања”, што је видљиво у случајевима Тадића и Јосиповића, па надаље. На страну сазнање да је данашњи сувласник СДА одмах после интервјуа обзнанио уплахиленој бошњачкој публици да порука није била упућена “српској страни”, већ “невиним жртвама” војних формација чији је главнокомандујући био Алија Изетбеговић. На страну и морбидно-фалсификаторска компарација, према којој је један сат Сребренице био крвавији од укупне злочиначке “статистике” Армије БиХ, о чему на примјерен начин говори и колумна у актуелном броју “Новог Репортера”. Неопходно је освјетлити и двије ствари које је Бакир Изетбеговић рекао у “Кажипрсту”, као и једну коју није поменуо.

Алеја: Не трепнувши, бошњачки члан Предсједништва конструисао је потпуно нову, извитоперену етничку структуру Босне и Херцеговине. Завапио је да нема разлога за нетолеранцију у земљи са само четири милиона грађана и примјетио да толику популацију има сваки већи европски град, а увод у ту врсту “скромности” била је невјероватна измишљотина: “И мате једну четвртину становништва која се не сматра нити Србином, нити Хрватом, нити Бошњаком, већ Босанцем или, не знам, Европејцем”. Пошто му ни лансирање додатног конститутивног народа са милион припадника није било довољно, Бакир Изетбеговић је доказао да племенита заоставштина барона Минхаузена не припада само германској традицији: “У БиХ најновија истраживања показују да коначно први пут иза рата 55 одсто Срба вјерује у Босну и Херцеговину, 80 одсто Хрвата и, нормално, скоро сви Бошњаци. Значи, мијења се свијест људи.” Могуће је да је саговорник Б 92 пронашао репрезентативни узорак за те трагикомичне опсервације у радијусу од пет километара од строгог центра Сарајева. Али, није могуће да се не сјећа шта је он сам радио прије 13 година.

Посао је добар, а пара лака

Пише: Саша Бижић

уторак, 16 новембар 2010 13:21

